UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXLVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

S V M M AE.

1 *Conductor, non obſtante iure ei ſuperueniente in re conducta, canonem, & penſionem ſoluere debet, quando abſque aliqua exceptione ſoluere iurauit.*

2 *Indebitum ratione iuramenti, quo quis ſoluere promiſit, debet ſolui, & ſolutum poſtea repeti.*

3 *Iuramento ut quis poſſit contrauenire, debet abſolutionem ab eo impetrare, quando iuramentum abſque interitu ſalutis æternæ ſeruari poterat.*

4 *Abſolutionem à iuramento is amplius petere non poteſt, qui iam contra iuramentum feciſſet.*

5 *Iuramentum habet in ſe tacitam conditionem, ut intelligatur, rebus ſic ſtantibus: Quod declaratur num. 9.*

6 *Iuramentum ſemper eſt interpretandum ſecundum naturã actus, in quo interponitur, & an, & quomodo ſit uerum. num. 13.*

7 *Iuramentum interpretatur, ampliatur, & reſtringitur ſecundum ius commune.*

8 *Conductor à ſolutione canonis, & penſionis propter ius illi in re conducta ſuperueniens liberatur. Quod declaratur, & limitatur ſupra num. 1. & infra num. 20.*

9 *Iuramento quando ex cauſa ſuperuenienti poſſit contraueniri, & quando non.*

10 *Iurans ſoluere certã monetã, ſi poſtea illa moneta mãdato ſuperioris in aliam formã conflata fuit, æſtimationẽ illius ſoluere tenetur, nec ex eo, quod fuerit in aliam formam conflata, poteſt iuramento ſuo contrauenire, & ſolutionem denegare.*

11 *Ducere aliquam in uxorem qui iurauit, quando ob adulterium ab ea commiſſum poſſit illam dimittere, & iuramento ſuo contrauenire, & quando non.*

12 *Vxor dimitti, & de adulterio accuſari non poteſt, quando mediante lenocinio uiri ſui adulterium commiſit.*

14 *Locatio rei alienæ, ſuper qua quis ius aliquod habet, ualet reſpectu iuris, quod habet, etiam ſi ab eo, tanquã domino, & proprietario facta eſſet, & conductor pro rata temporis, quo tenuit, & fruitus eſt, ad ſolutionem canonis, & penſionis cogi poteſt.*

15 *Locatio rei alienæ ualet, & conductor pro rata temporis, quo fruitus eſt, canonem ſoluere cogitur.*

16 *Conductor ex iure in eum ſuperuenienti à ſolutione canonis liberatus nõ dicitur à reſtitutione poſſeſſionis rei ſibi locatę liberatus.*

17 *Geminata promiſſio erroris præſumptionem tollit.*

18 *Et multo magis ſi fuit cum iuramento facta.*

19 *Conductor rei alienę ignoranter, & credens rem conductam eſſe locatoris, cogitur pro rata temporis, quo fruitus eſt, canonem, & penſionem ſoluere.*

21 *In locationibus factis alicui cum pacto de retrouendendo, donec pretium rei conductæ ſoluat, penſio pro rata temporis, & non ratione fructuum debetur.*

EPITOME.

Condvctorem, qui ſine exceptione aliqua canonem, & penſionem ſoluere cum iuramento promiſit, non obſtante iure in ipſum in re cõducta ſuperueniente, ad ſolutionẽ canonis, & penſionis, prout promiſit, & iurauit, teneri, ac cogi poſſe hic demonſtrat̃.

CONSILIVM CXLVIII.

Svper dubio propoſito uidetur de iure concludendum eſſe, ꝙ ſer Ioannes Andreas, non obſtante iure, quod in eum in re per ipſum conducta ſuperuenit, penſionẽ, ſeu canonẽ Matthæo ſoluere debuerit, & ex eo, ꝙ tẽpore conuento non ſoluit, ut promiſit, & iurauit, licuerit ipſi Matthæo reuocare precarium in bonis dicti ſer Ioannis Andreę, & maximè in re illi locata, omnemq́ue ad ſe poſſeſſionẽ aduocare, & conſequenter fructus ſequeſtrati hac de cauſa, ut aliàs dicebã, præfato Matthæo relaxari debeant: & abſq; longa diſputatione, & hinc inde argumẽtatione ad ita dicendũ in primis me mouet, quia ſer Ioãnes Andreas prius Antonio Merzario, deinde dicto Matthæo per pactũ iuramento uallatũ promiſit ſoluere penſionem ſingu-

lis annis in feſto ſancti Michaelis de mẽſe Sep
1 †vnde poſito, ꝙ alia de iure ob ius ipſi ſer Io
dreæ in re à ſe cõducta ſuperueniens canon
non debuiſſet, iuxta l. ſi quis fundũ. in fi. cũ
locati. & l. quoties. §. penultimo. ff. de uſufr
ex quo iurauit ſoluere abſq; aliqua excep
adimplemento iuramenti, & pp periurij
2 tandũ debuit ſoluere, ut iurauit, & † ſi inde
ſe diceret, debuit poſtea repetere, ſecund
betur in c. debitores. de iureiuran. cũ ibi
quod aliàs eſt indebitũ, ratione iuramen
3 lum periurij ſolui debet, & ſolutũ poſtea
licuit ſer Ioanni Andreæ propria auctor
licentia, & abſolutione ſuperioris contr
prius abſolutionẽ, ſeu relaxationẽ à uinc
ti impetrare debebat, cũ iuramentũ tale
abſq; interitu ſalutis æternæ ſeruari potera
contingat. & c. ſi uerò. ibiq; Abb. Anto. &
4 ſim. de iureiur. & † ex quo ſemel iuramen
& contrafecit, quia debito tempore non ſolu
plius abſolutionem petere non poteſt, ut d
in c. 1. col. 3. de iureiuran. & latè Felin. in c.
col. penult ima. de ſponſal. & Feder. in conſ
5 ſi diceretur, ꝙ † iuramentũ habet in ſe hanc
conditionem, ut intelligatur rebus ſic ſtant
ex cauſa iuſta, & legitima poſtea ſuperueni
abſq; alia licentia ſuperioris poteſt contra
per Baldũ in l. & ſi ſeuerior. C. ex quibus ca
irroge. & melius in l. fi. C. de non numera
gloſam, & Innocentium in c. quemadmod
reiur. & c. ne quis. in fi. cum gl. 22. q. 2. cũ ſim
quis ſuũ conductorẽ non expellere iurauit
tur, ſi conductor ex parte ſua promiſſa ſer
canonẽ ſoluerit, alioquin eo non ſeruante
te, licitũ eſt conductorẽ expellere, non ob
6 mento, nã † iuramentũ ſemper eſt interpr
cundũ naturam actus, in quo interponitur
quemadmodũ. ibiq; Abb. in nota. & in d. l.
7 num. pec. Item † iuramentũ interpretatur
& reſtringitur ſecũdũ ius cõmune. c. uenie
And. in nouel. & in c. ad noſtrã. il 3. de iure
iurato. ff. qui ſatiſda. cogan. & per Bald. in d.
8 Sed † de natura locationis, & ſecundũ ius
cõductor ipſo iure à ſolutione canonis lib
ius in ipſum conductorẽ ſuperueniens. d.
dũ. in fi. & d. l. quoties. §. penul. ergo licuit
Andreæ propter ius in ipſum poſtea ſuper
lutionẽ canonis denegare, & ſic iuramento
9 nire. Poteſt his omnibus p̃dictis reſponder
uera, quando talis cauſa, & ius ſuperueniens
ctu, facto, ſeu culpa recipientis iuramentũ,
de prouenit, quã ex facto ipſius iurantis: & i
dant oĩa ſupra allegata, ut patet in exẽplis
colligitur ex not. per glo. in uer. oculos. in
modũ. ubi eſt tex. clarus, & per Abb. Hoſti.
c. peruenit. il 2. de iureiuran. & facit l. cũ q
ff. de ſolutio. quẽ tex. allegat Bald. ĩ d. l. fi.
p annũ ſub certo ſalario legere iurauit, in
ei illud ſalariũ ſoluatur, nã eo non ſoluto
mento ſuo ꝯuenire: ſecus ſi cauſa poſtea
defectu iurantis ſuperueniat, nã propter tal
iurans non poteſt ꝯuenire, alioquin in pote
tis eſſet propria auctoritate iuramento ſuo
10 curando facto ſuo cauſam de nouo oriri. E
cit Bal. in d. l. fi. ꝙ ſi qs certã monetã ſoluere
q̃ poſtea mandato ſuperioris propter eius
fuit in aliã formã conflata, iurans tenetur ſol
lius æſtimationẽ, aliàs eſſet periurus, nec ex
rit in aliam formam conflata, poterit iuram
trauenire, & ſolutionẽ denegare: facit etiam

D.Iacobummariam facto illis de Luparis cōtinetur,
nam conducebat ad decē annos, & ſic ad longum tē
pus,quo caſu conductori utile dominium acquiri di
citur,ut habetur in l.1. in fi. ibique no.ff. ſi ager uecti
ga.uel emphyt.& Bar.in l.qui fundum. ff.locati. quo
fit,ut de iure, ac etiam ex forma ſtatutorum ipſi illā
partem alteri locare licuerit,ut habetur in ſtatuto no
ſtro ſub rub.de pœna uenden. rem alienā. Ex quo ſe-
14 quitur,ꝙ † poſito,ipſum Antonium ēt tanquam do-
minum,& proprietarium eam partē illis de Peregri-
no,& ſucceſſiuè ſer Ioanni Andreæ locauiſſe,tamē lo
catio ualuit quoad hoc ſaltem, ut conductor pro ra-
ta illius temporis,quo tenuit,& fruitus eſt,ad ſolutio
nē canonis cogi poſſit, nam Antonius locator dici-
tur rē,ſeu partē illam locaſſe reſpectu iuris, & domi-
nij utilis,quod in ea habebat, ut arg.l.ſi domus. in fi.
ff.de leg.1.& l.qui tabernas.ff.de contrah.emp.& per
Abb.in c.quod autem.de iure patrona. & ad propoſi
tum ferè in terminis facit id, quod uoluit Pau.Caſtr.
in l.ſi quis domum.§. 1. ff.locati. de uſufructuario ēt
tanquam proprietario rē locante, ꝙ locatio ualet, &
conductor pro rata temporis,quo fruitus eſt,canonē
ſoluere cogitur, ſed uſufructuarius ad eius intereſſe
tenetur, quoniam ualet locatio reſpectu iuris, quod
15 locator in re habebat.Præterea†certi iuris eſt,ꝙ quis
rem alienam poteſt locare,& locatio ualet,ac con-
ductor canonem pro rata temporis, quo fruitus eſt,
ſoluere cogitur. l. ſi tibi rem alienam. & l.ſi quis do
mum. in princ.ff.locati.cum ſim.Ex quibus patet, ſer
Ioannē Andream non potuiſſe denegare ſolutionē
canonis, quē ſoluere cum iuramento promiſit. Nec
aduerſatur ſtatutum de pœna uendē. rē alienam, qa
loquitur in ſimplici conductore,& non in eo, qui do
minium utile habet. Poſſet & alijs modis reſponderi,
ſed quia,ſi rectè conſideretur,minimè obſtat,non cu
ro.¶ Vltimo ꝙ Matthæus precarium in bonis Ioānis
Andreæ,& præſertim ī re per ipſum à dicto Matthęo
16 conducta potuerit reuocare,oſtēditur,nam† quāuis
aliàs quando res aliena fuit locata,conductor ex iure
in ipſum ſuperuenienti à ſolutione canonis ipſo iure
liberetur,ut uoluit Bar.per illum tex.in d.l.ſi quis fun
dum.in fi.tamen à reſtitutione poſſeſſionis rei loca-
tę,ad quam tenetur, non liberatur,arg.l.ſi quis con-
ductionis.C.locati.& in terminis hoc uoluit glo.quā
ſequitur ibi Bar.in d.l.ſi quis fundum. in fi. Reſpectu
igitur poſſeſſionis,ad cuius reſtitutionem tenebatur
locator precarium reuocare potuit. Sed in hoc ma-
gnam uim non facio. ¶ Sequendo itaque concluſio-
nem ſupra traditam, ſupereſt, ut quibuſdam, quæ in
contrarium adducuntur, reſpondeatur.Et in primis
non obſtat, ꝙ ſer Ioannes Andreas errore ductus ca-
nonem reſpectu partis ceſſæ dicto Matthæo ſoluere
promiſerit,quia ignorauit partē illam prius D.Iaco-
bomariæ fuiſſe uēditam, & ideò propter errorē à ſo-
lutione canonis debet excuſari, quia reſpondetur pri
mo,contrariū conſtare ex uerbis inſtrumenti,in quo
dicitur,ꝙ ſponte,& non per errorē. Secundo ex quo
ſer Ioannes Andreas prius dicto Antonio, & deinde
ſimiliter dicto Matthęo canonem ſoluere cum iura-
17 mento promiſerat,† ex hac geminata promiſſione p̄
ſumiť nō ꝑ errorē,ſed deliberatè, & ſciēter promiſiſ
ſe,arg.tex. in auth.ſiue à me,& ibi Bal.& Sal.C.ad uel
leianū.& melius hť ꝑ Alex.in rub.ff. de uerb.ob. col.
18 3.Præterea†ex quo bis ꝓmittēdo utroq; caſu iurauit,
talis ꝓmiſſio ꝑꝑ iurm̄ appoſitū nō pōt dici erronea,
ſed deliberata,ut optimè uoluit Alex.in d.rub.in fi.3.
col.Tertio error in caſu noſtro allegatus nō eſt talis,
neq; ſufficiens, ut ex eo conductor à ſolutione cano-
nis promiſſi poſſit excuſari, maximè ex quo iurauit
19 ſoluere per prædicta, ac etiam quia†is,qui rem alie-

nam

nam ignoranter conducit credēs eam eſſe locatoris, canonem locatori pro rata temporis, quo fruitus eſt, ſoluere tenetur, ac cogitur. d. l. ſi tibi. & d. l. ſi qs domum. in prin. cum ibi not. per ſcribentes. Quarto reſpondetur, ꝙ nō promiſit per errorem, quia, ut ſupra dictum fuit, ultra partes dictæ poſſeſſionis alienatas per Antonium do. Iacobomariæ de Lino, & dictis de Peregrino, Antonius in dicta poſſeſſione ius pro libris ducentis, & ultra habebat, & quoad partem dicto do. Iacobomariæ alienatam habebat ius acquirēdi, francandi, atque utēdi: ergo reſpectu harum librarū ducentarum, & dicti iuris potuit iura ſua dicto Mattheo cedere. ¶ Non obſtat ſecundo aliud, quod opponitur, ꝙ poſt promiſſionē factam dicto Matthæo de ſoluendo canonem, ius ipſi ſer Ioanni Andreæ in re cōducta ſuperuenit ex ceſſione iurium ei facta per illos de Luparis, ex quo dicitur ipſo iure à ſolutione canonis liberatus, ut ſupra ſæpe dictum eſt, & hoc eſt potiſſimum partis aduerſæ fundamētum, quia multipliciter poteſt reſponderi, prout ēt ex prædictis colligitur, & primo, non eſſe uerum, ꝙ in eum ſuperuenerit ius reſpectu partis dictæ poſſeſſionis, cuius occaſione canonem Matthæo ſoluere tenebatur, quia, ut dictū fuit, ultra partē uenditam do. Iacobomariæ, quæ poſtea ad illos de Luparis, & ab his deinde ad ſer Ioannem Andream peruenit, & ultra partem uenditam illis de Peregrino tātum de illa poſſeſſione ſupererat, quod libras ducentas, & ultra ualebat, ut latius ſupra
20 dictum fuit. Secundo reſpondetur, † ꝙ ius conductori ſuperueniens in re cōducta illi prodeſt, quando ſimpliciter abſque iuramento de ſoluendo penſionē cōducebat, & ita loquitur d. l. ſi quis fundum. in fi. cum ſim. ſecus ſi conductor canonem ſoluere iuraſſet, & facto ſuo ius in eum ſuperueniſſet, quoniam tunc cogetur ſoluere, & iuramentum ſeruare, arg. d. c. quēadmodum. & ſupra plenè dixi: & ex quo tale iuramentū poteſt abſque interitu ſalutis æternę ſeruari, ſeruādū eſt, quamuis ſi iuramentum nō interueniſſet promiſſio alias ſeruari non debuiſſet. d. c. debitores. & c. cum contingat. cum ſim. de iureiuran. Tertio ius cōductori ſuperueniens in re conducta liberat eum à ſolutione canonis reſpectu temporis futuri, non aūt prędeteriti, quo fruitus fuit. d. l. ſi quis fundum. in fi. & l. ſicut. in fi. cum ſeq. ff. loca. ſed dictus ſer Ioannes Andreas tēpore, quo ius in eum ſuperueniſſe dicit, erat debitor prius dicti Matthæi reſpectu penſionis præteriti temporis, ergo ratione illius Matthæus rectè potuit in bonis ſer Ioannis Andreæ precarium reuocare. Et quod eſſet debitor reſpectu temporis præteriti, patet, nam penſio erat ſoluēda Mattheo de anno 1513. & de mēſe Septembris: acquiſitio verò iurium fuit per eum facta de anno 1515. & de menſe Octobris. Ergo clarè oſtenditur, ꝙ ſaltem pro rata temporis præteriti uſq; ad tempus, quo ius in eum ſuperuenit, ſer Ioānes An-
21 dreas erat dicti Matthæi debitor, quoniā † in locationibus, quæ fiunt alicui cum pacto de retrouendēdo, & donec pretium rei conductę ſoluat, illāq; francet, & acquirat, penſio pro rata temporis, & non ratione fructuum debetur, ut eſt tex. clarus in l. ſicut. in fin. & ibi Pau. de Caſt. & Salice. ff. locati. & faciunt ad propoſitum ea, quæ Alex. & doc. magis communiter uolūt in l. qui Romę. in prin. ff. de uerb. ob. locatio aūt in caſu noſtro fuit talis, ergo ſequitur, ꝙ Mattheo de iure licuit precarium in bonis ſer Ioannis Andreæ reuocare ex eo, quod penſionem non ſoluit, & conſequēter fructus ſequeſtrati ex forma iuris, & ſtatutorum peti debuerunt, & ipſi Matthæo relaxari, ut aliàs dicebā, non obſtantibus in contrarium deductis, quæ uerè non obſtant. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Contractu ultro, citroque obligatorio uti uolens debet*
prius, conuenta, & promiſſa à ſe a dimpleuiſſe, &
uerum ſit, & an contra tertium ſingularem ſucceſſ
quoque à contrahente habentem hoc procedat, nu. 4.

2 *Conductoris in obſeruantia, & contrauentio in non ſolu*
nem commiſſa duplicem effectum parit.

3 *Caducitatis effectu reſultante ex contrauentione non ſolu*
nonis ſuſpenſo, an cenſeatur etiam ſuſpenſus eff
ductor contraueniens non audiatur.

4 *Iuramento in contractu appoſito contrauenientem*
contractus priuari quomodo procedat, & an con
ſingularem ſucceſſorem cauſam quoque à cont
tem locum habeat.

5 *Promiſſiones, & iuramenta perſonam non exceduni*
larem ſucceſſorem non tranſeunt, niſi ſucceſſoribu
ſet promiſsum, & iuratum.

6 *Conductor promittens ſoluere canonem certa die cum*
locatorē non poſſit contra ipſum conductorem fieri
poſt certum tempus, per lapſum utriuſque tempor
do, non dicitur in mora conſtitutus, niſi poſtquam fuer
tore interpellatus, & nu. 8. uſque ad num. 11.

7 *Debitor promittens ſoluere in paſchate: & deinde ad*
ſeu petitionem creditoris, per lapſum paſchatis non
mora conſtituitur, perinde ac ſi ſimpliciter in paſcha
promiſiſſet.

8 *Debitor per lapſum temporis appoſiti petitioni, ſeu ex*
ditoris an, & quando abſque alia interpellatione in
ſtituatur, & quando non, uſque ad num. 11.

9 *Alexandri auctoritas maximè in conſulendo, & iudica*
eſt auctoritate Iaſonis.

10 *Durius cum lege, quàm cum homine agitur, quamuis*
lege, quàm cum eius miniſtro agatur.

11 *Bald. in l. ſi ex legati cauſa. ff. de uerb. oblig. declara*

12 *Conductorem propter non ſolutionem canonis etiam*
uere iurauit, non cecidiſſe à iure ſuo, eſt in dubio

13 *A pœna etiam caducitatis quælibet iuſta cauſa excuſ*

EPITOME.

Conductor ſi contra emptorē rei locatę
tium, ac ſingularem ſucceſſorem agat, & in
to locationis, & contentis in eo contra illum
lit, non poteſt emptor, & ſingularis ſucceſſor
pellere exceptione, quòd is contractum pro
non adimpleuerit.

Conductor, qui promiſit ſoluere canonem
ſionem in feſto S. Michaelis, ita tamen, ꝙ
rem non poſſit contra ipſum conductorem
ctio niſi poſt Paſcha per ſolum utriuſque temp
pſum non ſoluendo non poteſt dici in mora
tus. Et ibi de die appoſita petitioni, ſeu exaction
ditoris an, & qn̄ per lapſum illius debitor abſq
interpellatione in mora conſtituatur, & qua

CONSILIVM CXLIX.

IN cauſa Ioannisbaptiſtæ Bouij, in
ducitatis fuit ſuſpenſa, remanen
cipali, an emptor teneatur ſtare
& an dictus Ioannesbaptiſta cō
ſit opponere de hypotheca, & obligatione
bi ī inſtrō locationis facta, cuius uigore
tæ īſiſtere, illāq; retinere, opponit̄ p empto
nesbaptiſta nō pōt ſe in hypotheca appoſita
cationis fundare, qa ꝯuēta, & iurata p eū ī
nō adīpleuit, nec ꝓbauit ſe ꝑ parte ſua adimp
illa, ad quæ ex tenore dicti inſtrī tenebatur,
eſt audiēdus, ſed expellēdus, tū qa ꝯ ſuū iur
1 ſi qs maior. cū mā. C. de trāſa. tū qa † volēs uti
tro, citroq; obligatorio, & viciſſitudinario ad
rē dēt ꝓbare ſe prius conuēta, & à ſe ꝓmiſſa
uiſſe. l. Iulianus. §. offerri. ff. de actio. emp. &
ro. §. inter locatorem. ff. locati. cum ſimilib